

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016.

V okrese Banská Bystrica bola v rámci administratívnej kontroly povinného očkovania kontrolovaná zaočkovanosť detí vo všetkých ambulanciách lekárov pre deti a dorast. Zaočkovanosť detí v kontrolovanom období je takmer na rovnakej úrovni ako v roku 2015, u všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 92,6 % do 98,7 %. Zaznamenávame len mierny pokles zaočkovanosťi oproti roku 2015. Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníkoch narodenia 2012, 2013 a 2014.

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2014 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1053 detí zaočkovaných 1003 detí, t.j. 95,3 % (tab.č.1a), čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,6 %. Evidujeme 40 odmietnutí (3,8 %) tohto druhu očkovania.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V tom istom ročníku bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1053 detí zaočkovaných 1000 detí t.j. 95,0%, z toho 526 detí (50,0%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 474 detí (45,0%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13). Oproti minulému roku je to pokles o 0,7 %. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 43 odmietnutí (4,1 %).

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2009 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 96,8 %, t.j. z celkového počtu 1006 detí bolo preočkovaných 974 detí, čo predstavuje vzostup zaočkovanosťi oproti minulému roku o 1,8 %.

V tomto ročníku evidujeme 22 odmietnutí očkovania (2,2 %).

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 2002 bolo vykonané na 98,7 %, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 0,7 %. Z celkového počtu 780 detí bolo zaočkovaných 770 detí. V tomto ročníku evidujeme 5 odmietnutí očkovania (0,6 %).

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2014 bolo očkovanie vykonané na 93,1 %, to znamená, že z celkového počtu 1053 detí bolo zaočkovaných 980, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 1,5 %. V tomto ročníku evidujeme 54 odmietnutí očkovania (5,1%).

V ročníku narodenia 2013 bolo z celkového počtu 1022 detí zaočkovaných 946 detí t.j.92,6 %, v tomto ročníku evidujeme 61 odmietnutí (6,0 %).

V ročníku narodenia 2012 bolo z celkového počtu 1014 detí zaočkovaných 941 detí t.j. 92,8 %, v tomto ročníku evidujeme 64 odmietnutí (6,3 %).

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č. 5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2004 bolo vykonané na 97,3 %, to znamená, že z celkového počtu 881 detí bolo zaočkovaných 857,

čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 2,6 %. Evidujeme 16 odmietnutí očkovania (1,8 %).

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárskech fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č. 6.

Vykazujeme aj očkovanie študentov Lekárskych fakúlt, ktorí boli očkovaní v mieste bydliska, nakoľko obvodní detskí lekári nevedeli uviesť adresu Lekárskej fakulty, ktorú navštevujú, niektorí študujú aj v zahraničí.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

V ročníku narodenia 2015 bol narodený jeden novorodenec HBsAg pozitívnej matky, v ročníku narodenia 2016 bol narodený tiež jeden novorodenec HBsAg pozit. matky, obidve deti boli očkované hneď po narodení jednou dávkou vakcíny proti hepatitíde B. Novorodencovi v ročníku narodenia 2016 bol zároveň podaný aj HBIG, novorodencovi v ročníku narodenia 2015 HBIG podaný nebol z dôvodu jeho nedostupnosti v lekárni.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 21 dialyzovaných pacientov, všetci pacienti boli očkovaní proti hepatitíde B.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP – 13 pacientov, všetci boli zaočkovaní proti VHB.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB bolo indikované v jednom prípade, zatiaľ bola dotyčná osoba očkovaná dvoma dávkami vakcíny.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg bolo indikované v troch prípadoch, zatiaľ boli očkovaní dvoma dávkami vakcíny proti hepatitíde B.

Očkovanie ďalších osôb (tab.9b) – v okrese B. Bystrica nemáme zariadenia tohto typu.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 10).

Spolu bolo zaočkovaných 691 detí, oproti roku 2015 je to viac o 99 detí, čo znamená vzostup o 16,7%.

Kliešťová encefalitída – 73 detí

Chrípka – 78 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 157 detí

Meningokoková meningitída – 38 detí

Infekcie vyvolané S.pneumoniae - 0

Rotavírusové infekcie – 299 detí (oproti minulému roku vzostup o 72,8 %)

Rakovina krčka maternice – 22 dievčat

Ovčie kiahne – 23 detí

Tuberkulóza – 0

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 11).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 333 osôb, z celkového počtu 538, t.j. 61,9 %, čo je oproti minulému pokles o 6 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo očkovaných 67 osôb t.j. 12,5 % z počtu indikovaných osôb.

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola zaznamenaná u detí v ročníku narodenia 2014 - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde. V tomto ročníku sú deti zaočkované na 93,1 %. Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov v 54 prípadoch, v 13 prípadoch bolo očkovanie kontraindikované, 2 deti majú dlhodobý pobyt v zahraničí, 6 detí je casus socialis – rodičia sa s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie, do ambulancie lekára sa dostavia len s chorým dieťaťom, kedy očkovať nie je možné.

V ročníku narodenia 2013 – v základnom očkovaní proti rubeole, osýpkam a parotitíde zaočkovanosť poklesla na 92,6 %. Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie očkovania zo strany rodičov v 61 prípadoch, v 4 prípadoch bolo očkovanie kontraindikované, v 6 prípadoch sa rodičia s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie a 5 detí v tomto ročníku má dlhodobý pobyt v zahraničí.

Nižšiu zaočkovanosť ako 95 % sme v okrese zaznamenali aj v ročníku narodenia 2012 - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde. V tomto ročníku poklesla zaočkovanosť na 92,8 %. Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov v 64 prípadoch, v 2 prípadoch bolo očkovanie kontraindikované, v 4 prípadoch sú deti dlhodobo v zahraničí a v 3 prípadoch sa rodičia s deťmi nedostavili opakovane na očkovanie.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 22 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozit. matiek.

V ročníku narodenia 2015 bol narodený jeden novorodenec HBsAg pozitívnej matky, v ročníku narodenia 2016 bol narodený tiež jeden novorodenec HBsAg pozit. matky, obidve deti boli očkované hneď po narodení jednou dávkou vakcíny proti hepatitíde B. Novorodencovi v ročníku narodenia 2016 bol zároveň podaný aj HBIG, novorodencovi v ročníku narodenia 2015 HBIG podaný nebol z dôvodu jeho nedostupnosti v lekárni.

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaniu podľa jednotlivých druhov podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 36 kontraindikácií, z toho 2 trvalé a 34 dočasných

Kontraindikácie pri základ. očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Neurol. ochorenie	1	-	1
Recid. infekty HCD	3	-	3

DMO	1	-	1
Lymfangióm coli	1	-	1
S p o l u	6	-	6

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Neurol. ochorenie	1	-	1
Recidivujúce infekty HCD	1	-	1
DMO	1	-	1
S p o l u	3	-	3

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 13.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	1	-	1
Borelióza	1	-	1
S p o l u	2	-	2

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ.očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	4	-	4
Epilepsia	3	-	3
Recid. infekty HCD	4	-	4
Ťažko prematur. dieťa	1	-	1
Alergia na vaj. bielok	-	2	2
Lymfangióm coli	1	-	1
Recid. infekty močových ciest	1	-	1
Downov syndróm	1	-	1
S p o l u	15	2	17

Kontraindikácie pri preočkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých.ciest	6	-	6
Zhubný nádor mozočka	1	-	1
Epilepsia	1	-	1
S p o l u	8	-	8

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9. 2015 do 31.8. 2016				
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na	odklad očkovania	Spolu

			očkovanie		
Banská Bystrica	307	20	26	2	355

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2016.

Bolo zistených 27 dočasných kontraindikácií, z toho 16x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 9x
- nedostavili sa na očkovanie (cas. socialis) – 2x
- dieťa bolo odst'ahované – 5x

Tab. 3

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2015	
		abs.	%
B.Bystrica	27	11	40,7

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Nežiadúce reakcie po očkovaní neboli hlásené.

1.10. S kým, kedy a s akým výsledkom boli nedostatky vo výkone očkovania prerokované.

Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

Lekári boli upozornení na povinnosť písomného hlásenia odmietnutie očkovania rodičmi, nakoľko niektorí túto povinnosť ignorujú.

2.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2015 do 31.8.2016 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2015 do 31. 8. 2016 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období					
	základné očkovanie			preočkovanie		
	DTaP-VHB-HIB-POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	osýpky mups rubeola	DTaP-IPV v 6. roku života	osýpky mups rubeola v 11.roku života	DTaP-POLIO v 13. roku života
B. Bystrica	0	1	2	-	1	1
Spolu	0	1	2	-	1	1

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2015 do 31.8.2016 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2015 do 31.8.2016	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2016
Banská Bystrica	27	199
Spolu	27	199

3. Vykonat' kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Tab. 6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres	Celkový počet pediatrických obvodov	Počet kontrolovaných obvodov			
		Spolu	z toho počet ambulancií		
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomerami	S písomnou evidenciou teploty v chladničke iba v pracovných dňoch	nepretržite
Banská Bystrica	22	22	22	22	0

Vo všetkých pediatrických obvodoch majú chladničky bez výparníka vybavené . teplomerami, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Uviest' zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatickej ambulancie.

Na pediatických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovacích látok, nakoľko pri väčšine pediatických obvodov sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovaciu látku. Potrebná očkovacia látka sa preberá len v množstve pre pozvaných očkovaných.

Lekári zo všetkých obvodov sa sťažovali na nedostatočné zásoby vakcíny INFANRIX HEXA a PRIORIXU v lekárňach, čo im spôsobilo problémy dodržať intervaly v očkovacej schéme.

5. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 22 pediatických obvodov. Zaočkovanosť detí je približne na rovnakej úrovni ako v roku 2015, zaznamenali sme mierny pokles zaočkovanosti v základnom očkovaní detí vo všetkých druhoch očkovania..

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde v ročníku narodenia 2014 zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 0,6 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám v tom istom ročníku zaznamenávame pokles o 0,7%.

V základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2014 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 1,5 %.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 1,8%, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života zaznamenávame vzostup o 0,7%.

Preočkovanie proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 2,6%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný vzostup o 16,7 %.

V celkovej zaočkovanosti proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 6,0 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo zaočkovaných 12,5 % z celkového počtu indikovaných osôb, čo predstavuje oproti vlaňajšku vzostup o 9,3 %.

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2016 bolo zaznamenaných 36 kontraindikácií, z toho 2 trvalé a 34 dočasných, čo je o 33,3 % viac ako v roku 2015..

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2014 do 31.8. 2015 bolo uskutočnené v 11 prípadoch t.j. z celkového počtu dočasných kontraindikácií (27) bolo doočkovaných 40,7 %. Doočkovanie dočasných kontraindikácií sa uskutočňuje na základe posúdenia zdravotného stavu ošetrojúcimi lekármi v spolupráci so špecialistami, ktorí stanovujú diagnózu kontraindikácie, v 9 prípadoch kontraindikácia stále pretrvávala, v 2 prípadoch sa rodičia s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie, v 5 prípadoch bolo dieťa odst'ahované.

Vo všetkých pediatických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Od 1.9.2015 do 31.8. 2016 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 307 odmietnutí očkovania, z toho 40 kompletných. V ročníkoch, ktoré tohto roku nepodliehajú kontrole očkovania bolo nahlásených 27 kompletných odmietnutí očkovania, kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania k 31.8.2016 – 199 detí. V období od 1.9. 2015 do 31.8.2016 evidujeme v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania aj čiastočné odmietnutia očkovania u 5 detí.

Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia

odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.